

Vi behöver ett psykosocialt arbetarskydd!

GRUPPRAPPORT

Lennart Levi

I nedanstående rapport från grupparbete vid symposiet om utslagning av arbetskraften betonas behovet av klarare målformuleringar och definitioner samt förändrade arbetsmetoder beträffande forskning och förebyggande arbete inom arbetslivet. Grupprapporten utmynnar i en önskan om ett internationellt samarbete med sikte på ett psykosocialt arbetarskydd. Grupprapportör: docent Lennart Levi.

Målformulering

Gruppen bedömde behov föreligga av en klarare *målformulering för arbetslivet*. I denna borde medverka *såväl läkare som beteendevetare*, förutom de grupper, som redan idag har ansvaret för formulering av målsättningarna. I sammanhanget nämndes de varandra kompletterande dimensionerna levnadsnivå och livskvalitet. Arbetslivet bör höja bådaddera.

Integrerad miljö- och hälsostatistik

Idag tillgängliga statistiska data räcker inte som underlag för ett *"early warning system"* avseende negativa fenomen i samspelet mellan människan och miljön. Det bedömdes som angeläget att befintlig statistik systematiserades och kompletterades på ett sådant sätt att longitudinella studier blev möjliga över nivåer och förändringar i olika *miljöfaktorer* och i olika grupper *reaktioner* på dessa, bl a i termer av hälsa och välbefinnande.

Definitioner och metodologiska frågor

Terminologin inom här aktuella områden bedöm-

des som inte tillräckligt klar och entydig. De *metodologiska* problemen för kartläggning av och sambandsanalys mellan miljöfaktorer, individanknutna faktorer samt hälsa och välbefinnande bedömdes kräva betydande forskningsinsatser.

Terapi, rehabilitering och profylax

Gruppen förordade att nuvarande individcentrerade insatser kompletterades med åtgärder på *gruppnivå*. Betydelsen av förebyggande åtgärder, vilkas effekter emellertid måste utvärderas, och av tidigt uppspårande framhölls. Likaså betonades profylax i termer av *"rätt man på rätt plats"*, inefattande förbättrad yrkesvägledning och yrkesrådgivning.

"Översättning" av forskningsdata till praktiska anvisningar

Återkopplingen från forskare till beslutsfattare behöver förbättras. Detta kunde ske dels genom en närmare samverkan mellan forskare och socialpolitiker, dels genom en *"översättning"* av forskningsrapporter till praktiska *manualer* tillgängliga för lekmän.

Forskning

Gruppen framhöll de många outnyttjade möjligheterna för en *kombination* av tillämpad och grundforskning i samband med *utvärdering* av olika socialpolitiska (t ex arbetsmiljöförbättrande) åtgärder. Vidare framhölls starka önskemål om ett tvärvetenskapligt arbetssätt över *fakultets- och forskningsrådsgränser*.

Utbildning

Såväl medicinarnas som beteendevetarnas och andra kategoriers utbildning rörande *arbetslivets ekologi* bedömdes behöva kompletteras och delvis även samordnas.

Grupprapport från symposium anordnat av Medicinska Forskningsrådet 16—17 okt 1975.

Därvid borde praktiskt viktiga problemområden prioriteras, även om de råkar vara "oglamourösa" (jfr Landstingsförbundets synpunkter på "de grå sjukdomarna").

Därvid borde praktiskt viktiga problemområden prioriteras, även om de råkade vara "oglamourösa" (jfr Landstingsförbundets synpunkter på "de grå sjukdomarna").

Vidare betonades speciellt läkarnas men även beteendevetarnas ansvar vid utbildning och fortbildning av socialpersonal, skyddsombud, tekniker, ekonomer och arbetsledare. Speciellt företagsläkarnas och företagssköterskornas möjligheter och skyldigheter betonades.

Dokumentation

Med hänsyn till vårt lands begränsade forskningsresurser bedömdes det som angeläget att resultaten av redan genomförda projekt insamlades och lagrades på ett sådant sätt att de lätt kunde göras

tillgängliga såväl för organisationer och myndigheter som för andra forskare. Gruppen pekade på möjligheterna till ett nordiskt och internationellt samarbete på denna punkt.

Resursförstärkning

Behovet av en resursförstärkning till myndigheter och institutioner som bedriver terapeutisk, profylaktisk och rehabiliterande verksamhet samt forskning underströks. *Arbetsgivarsidans medansvar* för dessa aktiviteter och deras finansiering betonades, liksom önskvärdheten av en satsning på redan befintliga institutioner istället för tillskapande av nya enheter.

Rehumanisering av arbetslivet; psykosocialt arbetarskydd

Gruppen fäste uppmärksamheten på nordiska och internationella initiativ på dessa områden och betonade vikten av en helhetssyn och ekologisk syn på människan i arbetslivet och inom ramen för detta på fenomen sådana som arbetsmotivation och utslagning.

Nordisk barnavårdskongress

hålls i Köpenhamn 14—16 juni 1976. Under tema "*Barnets værn og villkår i dagens samfund*" inbjuder den danska sektionen av *Nordisk sammanslutning för barnavård och ungdomsskydd* till den 13:e nordiska kongressen, som förläggs till Falconercentret i Köpenhamn. Programmet upptar föredrag, diskussioner och studiebesök. Som föreläsare, inledare av gruppämnen medverkar från Sverige statsrådet Gertrud Sigurdsen "Barn i en föränderlig värld", fil. dr docent Rita Liljeström "Våra barn, andras ungar — vem har ansvaret?" och fil. dr docent Kristina Humble "Barn och unga med särskilda behov".

Varje nordiskt land får rätt att sända 75 deltagare. Kongressavgiften är 260 danska kr, motsvarande 190 svenska kr. Allmänna barnhuset som svensk sektion av den nordiska sammanslutningen kommer att tillhandahålla anmälningsblanketter och ta emot anmälningar från svenska deltagare. Anmälningarna bör vara inkomna den 20 mars 1976. För vidare information hänvisas till Allmänna barnhuset, Fack, 100 41 Stockholm, tel. 08/20 55 78.

Ännu är tid

förnya prenumerationen

för att slippa avbrott i distributionen.

Helår kr 55: —, halvår kr 30: —

För studerande: helår kr 30: —

Socialmedicinsk tidskrift

Postadr: Fack, 104 01 Stockholm 60

Tel. 08/87 34 91 Postgiro 1179-1